

RAZMERE V KS HRUŠICA-FUŽINE

Zbor krajanov, ki je bil 22. 4. 1993, je v našo KS vnesel spremembe. Delo na novo izvoljenega sveta KS se je začelo takoj naslednji dan. Komisija, izbrana izmed članov novega sveta, je 23. 4. 1993 tajnici Ireni Gvozden prenesla pismene sklepe z zbora krajanov o razrešnici starega sveta KS – predsednika Franca Jamnika, namestnika, advokata Andreja Zabjeka, članov Ota Hermana, inž. Franca Hermana, Viljema Završnika in Franca Pozarška.

Tajnica je dobila navodila za nadaljnje delo, predsedniku novega sveta pa je napisala pooblastilo za vpogled na žiro račun KS.

Komisija je takoj prevzela žige in popisala dokumentacijo. Prepovedala je kakršnokoli dvigovanje denarja ali podpisovanja dokumentov, tako tajnici kot vsem drugim članom in podpisnikom na SDK. Tajnico se je odločila obiskati ob koncu njenega delovnega časa, da se zamenja ključavnica in pregleda dokumentacija.

Takoj za komisijo je prišla v pisarno KS Uprava za notranje zadeve z dvema kriminalistoma in tajnici zasegla vso dokumentacijo od 1. 1991 naprej. Komisija članov na novo izvoljenega sveta je tako ostala brez vpogleda v dokumentacijo in je lahko le zamenjala ključavnico. Pri pregledu preostale dokumentacije je našla osnutek najemne pogodbe, ki jo je napisal advokat Andrej Zabjek in še nekaj pomembnih listin.

V dveh letih oddajanja prostorov v kulturnem domu Hrušica bi se moralo na račun KS zbrati 36.000 DEM v tolarški protivrednosti. Denarja pa tam ni bilo, kljub nenehnemu zagotavljanju tajnice, g. Zabjeka in najemnikov. Intervju, ki ga je imel g. Jerman s tajnico KS Hrušica dan po zboru, je vsem, zaprl sapo. Tajnica je zagotavljala, da je bilo na račun KS 20.000 DEM, ki pa jih je KS porabila za dotacije raznim društvom, socialno pomoč in tekoče zadeve. Vse to se je izkazalo za neresnično, saj je bil saldo na dan zbora 21.421,00 slovenskih tolarjev, čez dva dni pa se je zmanjšal celo na 848,00 SIT.

Po praznikih je šla tajnica v bolniško in se do danes še ni vrnila na delo. Člani

sveta KS so takoj prevzeli dežurstvo v pisarni KS vsak torek od 16. do 18. ure, da bi krajanom omogočili izraziti svoje želje, potrebe, zahteve in pritožbe.

Prva seja Sveta je bila 6. 5. 1993 in je bila dolga in vroča. Izpisek na SDK je pokazal, da je tajnica I. Gvozden dne 30. 4. 1993 nakazala na račun KS večjo vsoto denarja kot »vratio posojila«:

– po pošti 500.000,00 SIT

– na banki 390.000,00 SIT

Ne vemo, ali se ne bo v prihodnosti pojavil še kdo, ki bo KS vrnil »sposojeni« denar!

Zapisnik zbora krajanov s sklepi je bil poslan na vse večje institucije v občini. Na Skupščini občine Moste-Polje je bilo postavljeno delegatsko vprašanje glede kulturnega doma in kluba Robinzon, pa do danes še ni bilo odgovora. Skupščina je dobila v obravnavo tudi informacijo o problematiki kulturnega doma Hrušica s strani starega sveta. V njej so zapisali:

– da je bilo v obnovi doma do 21. 4. 1993 vloženo cca 300.000 DEM

– da krajani dajejo neresnične podatke

– da kulturno društvo že deset let ni pripravilo nobene igre

– da bi marsikdo od interesentov za najem prostorov rad pridobil prostore zdaj, ko so že obnovljeni

– da so bili krajani o vsem v KS sproti obveščeni z zapisniki na oglasni deski in celotnim postopkom oddaje prostorov

– dejavnost nočnega kluba pa moti enega krajana (iz zapisa informacije)

Pod vse to, kar stari svet KS ponuja za resnično, se je podpisal g. Zabjek.

Novi svet KS je imel do danes že več sej, opravil pa je tudi nekaj sestankov in obiskov po institucijah v občini (policija, fi-

nančna služba, SDK, pravna služba, inšpekcija, sola) in imenoval nekaj komisij. Razmere so jasnejše, ne pa še pojasnjene. Pri pregledu zadnje pošte se je nabralo nekaj neplačanih računov, tudi iz 1992. leta, kdo je krivice, pa se bo izkazalo. Med drugim je bil medtem zaradi neplačanih računov izklopljen telefon KS, priča pa bomo lahko tudi morebitnim drugim izklopom iz istega vzroka. Natančnost poslovanja je razvidna tudi iz še neodprte pošte in računov iz prejšnjih let.

UNZ je konec maja napisala ovadbo zoper tajnico KS in jo poslala javnemu tožilstvu, skupaj z vso zaseženo dokumentacijo. Iz objav v časopisu Delo, Slovenec in Ljubljanski dnevnik je razvidno, da je očitno vso krivdo nase prevzela tajnica KS, odgovornost ostalih pa je še nedefinirana. Sklenili so družbeno škodljivo pogodbo, kulturni dom dali v najem fizični osebi, spremljali črno gradnjo in omogočali pridobivanje soglasij. Ob vsem tem pa so »bedeli« nad tajnico, jo vodili in nadzorovali njeno delo – kako, pa smo pričeli vsi.

Vsi člani starega sveta KS so delovali proti zboru krajanov, ki se ga, po izjavi tajnice, kolektivno tudi niso hoteli udeležiti. Svoj glas je do sedaj dvignil le advokat Zabjek, ki v svojem dopisu zatrjuje: »...nepreklicno izjavljam, da odstopam z vseh funkcij v KS.«

Iz vsega napisanega je razvidno, da je še veliko nepojasnjenega in nepreverjenega. Svet KS je sklenil, da zaenkrat v zvočniškim sklicem zbora krajanov počaka, a le toliko, da se pridobi in pravno pregleda dokumentacija. Informacije bodo natančnejše, znani pa bodo tudi postopki in načini izvajanja sklepov, sprejetih na zboru krajanov. Medtem pa se bodo pridobivali dokumentacija in soglasja za kanalizacijo, ki je v naši KS prepotrebna.

Bliza se čas dopustov, zato vam člani Sveta KS želijo prijetne počitnice, kjerkoli jih že hoste preživljati!

SVET KS HRUŠICA-FUŽINE
preds. Ludvik Jevšjak ml.

REZULTATI IZJAVLJANJA O PREIMENOVANJU ULIC V KS ZADVOR

Svet KS Zadvor je na podlagi sklepa zbora krajanov, da naj se o preimenovanju šestih predlaganih ulic odločajo stanovanci sami in sicer v obliki neposrednega ter tajnega izjavljanja na podlagi pravil referenduma, imenoval za vsako ulico posebno komisijo. Komisije so od 5. 5. 1993 do 12. 5. 1993 obiskale stanovalce na domovih, ki so svoje glasove za ali proti izrazili na glasovalnih lističih in jih oddali v zapечатeno skrinjico.

Svet KS je na svoji 14. seji dne 18. 5. 1993 obravnaval zapisnike komisij o izvedenem izjavljanju ter jih potrdil.

Rezultati izjavljanja:

1. Predlog za preimenovanje Ceste II. grupe odredov, je bil sprejet s 69,5% glasov vseh stanovalcev. Glasovanja se je udeležilo 92,6% stanovalcev. Izmed dveh predlogov za novo ime (Lenartova cesta ali Ltpoglavska cesta) je več glasov dobil predlog za preimenovanje v **Lenartovo cesto** po cerkvi Sv. Lenarta v Sostrem.

2. Predlog za preimenovanje Ceste 13. julija je bil sprejet s 65,1% glasov vseh stanovalcev. Glasovanja se je udeležilo 98% stanovalcev. Izmed dveh predlogov za novo ime (Zadvorska cesta ali Podmolniška cesta) je več glasov dobil predlog za preimenovanje v **Zadvorsko cesto** po naselju Zadvor, skozi katero cesta v celoti poteka.

3. Predlog za preimenovanje ulice Pot heroja Trtnika je bil sprejet s 51,4% glasov vseh stanovalcev. Glasovanja se je udeležilo 97% stanovalcev. Med predlogi za novo ime (Nova cesta, Na bregu, Na svežini, V trnje) je največ glasov dobil predlog za preimenovanje v **Na bregu** (staro ledinsko ime, s katerim so krajani imenovali predel, kjer zdaj poteka ulica).

4. Predlog za preimenovanje Vidregarjeve ulice v Na ježah ni bil sprejet. Proti je glasovalo 98,1% vseh stanovalcev. Glaso-

vanja se je udeležilo vseh 100% stanovalcev.

5. Predlog za preimenovanje Aličeve ulice v Ob Betežci ni bil sprejet. Proti je glasovalo 63,6% vseh stanovalcev. Glasovanja se je udeležilo 97,7% stanovalcev.

6. Predlog za preimenovanje Kocjančičeve ulice v Na puščobi ni bil sprejet. Proti je glasovalo 84,3% vseh stanovalcev. Glasovanja se je udeležilo vsi stanovalci.

Svet KS Zadvor je predloge ZA preimenovanje ulic in cest posredoval Komisiji za preimenovanje ulic, cest in trgov v mestu Ljubljana pri Skupščini mesta Ljubljana.

Svet KS Zadvor

Štepanjci!

Enomesečna razgrnitev osnutka PUP, ki je potekala od 17. 05. 1993 do 17. 06. 1993 je zaključena.

Izvedeni sta bili 2 javni obravnavi, katerih se je udeležilo čez 150 krajanov, predstavnikov društev, župnijskega urada Štepanja vas in predstavniki Doma starejših občanov.

Avtorjem PUP je bilo postavljenih več utemeljenih zahtevkov, tako glede lokacije cerkve, ureditve športnih površin, prometne ureditve, odpravi komunalnih pomanjkljivosti in drugo.

Zbrane pripombe in zahtevke bodo strokovne službe LUZ-a proučile in predlagale ustrezne rešitve. Sveti KS

– Svetovalnica Fužine za otroke, mladostnike in odrasle, za družinske partnerske in druge odnose je odprta ob torkih med 9. in 12. ter 16. in 19. uro. Kličete pa lahko tudi po telefonu 106-706.

– OŠ Martina Krpana je 18. 6. praznovala 10. obletnico obstoja. Ob tej priložnosti je priredila razstavo o oblikah dela s šolarji in njihovih izdelkov s kulturnim programom. OŠ Nove Fužine pa je 22. 6. organizirala dan sole, ki je že tradicionalna prireditev.

– KS se zahvaljuje Mestnemu sekretariatu za izobraževanje, razisk., kulturo in šport za 4 nove table in koše na košarkarskem igrišču Brodarjevega in Rusjanovega trga. Prejšnje koše so razbili neznani občestveži.

– Pohvaliti pa je treba tudi Javno podjetje Rast, ki je začelo postopoma obnavljati igrala na javnih površinah.

POLJE

– V soboto, 3. 6., bo v Slapah pred gasilskim domom veselica ob prazniku krajevnih skupnosti. Srečanje bodo pripravili gasilci. Za pijačo in jedajo bo poskrbljeno, zato so vabljeni vsi krajani, da se malo pogovorimo in poveselimo.

– Na igrišču ob osnovni šoli je potekalo evropsko prvenstvo B skupine v baseballu. Tekme so bile zelo zanimive, tako da je bil obisk gledalcev dober.

– Svet KS je znova obravnaval prometne probleme Rjave ceste. Zelja vseh je, da bi uredili prehiber promet z zavralko. Obravnavan je bil tudi projekt za ureditev spodnje peš poti v Slapah.

– Krajanje vabimo, da si pravočasno prikrbijo med domačih čebelarjev, pri katerih je zagotovljena visoka kakovost. Popoldne pokličite 486-417.

ZADVOR

– Občina je izdala lokacijsko dovoljenje za gradnjo nove pošte v Zadvoru.

Zbrala in uredila
KS Moste-Selo

NOVICE IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

BESNICA

– Maja je bil na Malem vrhu sestanek o problematiki vodovoda Mali vrh-Prežganje. Rezultati so že vidni. Občina je izdala lokacijsko dovoljenje oz. dokumente. Dela se bodo začela, če bo šlo vse po sreči, v avgustu letos.

DOLSKO

– V juliju bo imelo prostovoljno gasilsko društvo Senožeti 70-letnico svojega obstoja. Proslava bo 17. 7. popoldne pred gasilskim domom v Senožetih in nanjo ste vljudno vabljani.

DUŠAN KVEDER-TOMAŽ

– Ker so novice iz njihove KS v Naši skupnosti prevelikokrat objavljene ali pa jih sploh ni, so v tajništvu zelo razočarani. Zato tokrat glavno in odgovornemu uredniku pošiljajo le lepe pozdrave in premišlujejo, kako je z neodvisnim novinarstvom v naši občini.

JOŽE MOŠKRIČ-CIRIL

– Na sedežu KS potekajo obnovitvena dela. Popravljajo streho, zlebove, kanale, fasado in okna. Nekaj denarja za obnovo je KS prihranila od lastne dejavnosti, nekaj dela pa bo opravljeno udarniško.

– Krajani so veseli, da se je nekaj denarja namenilo za nakup kosilnice. Soseka je s pokošeno travo veliko lepša. Fant, ki upravlja s kosilnico, je prizadeven, zato se mu zahvaljujejo.

MOSTE-SELO

– Svet KS bo storil vse, da se na Partizanski in Pod ježami zmanjša hitrost vožnje z ustavljalci-grbinami.

– Pospešeno poteka povezovanje z Energetiko Ljubljana glede plinifikacije

toplifikacije KS. Kmalu bo o tem na terenu izpeljana anketa, s katero bodo zbrali želje in ugotovili potrebe krajanov. Odziv nanjo mora biti vsaj 60%, da se bodo lotili dela.

– ZZB NOB Moste-Selo je uvedla uradne ure. Ima jih na sedežu KS vsako prvo in tretjo sredo v mesecu med 9. in 12. uro.

– Dostava na Trznico Moste še vedno poteka ob katerem koli času ves dan z vsemi mogočimi vozili. To pa zelo moti obiskovalce trznice in bližnje stanovalce. Moteče pa je tudi še kaj drugega, zato bo Svet KS v kratkem povabil njene predstavnike na sestanek in jih pozval k urejanju razmer.

– Krajani so hvaležni izvršnemu svetu občine, zlasti sekretariatu za družbene dejavnosti in g. Kramžarju osebno, za ureditve edine športne površine v KS – telovadnice za gimnazijo.

– Na področju KS uspešno deluje avtošola JAGUAR, ki nudi ugodne pogoje in

kvaliteten pouk. Kdor želi postati voznik, naj pokliče 445-982 (najbolje zvečer).

NOVE FUŽINE

– Najpomembnejša dogodka sta bila javna razgrnitev in javna obravnava PUP-ov za območje urejanja MS-5/2 Nove Fužine-del. pripombe na osnutke kažejo, da so v precešnjem nasprotju z zahtevami in željami krajanov, vsaj kar zadeva predlagano dodatno pozidavo soseke.

– S sklepanjem najemnih pogodb za uporabo javnih površin se postopoma ureja problematika gostinskih vrtov, ki so postavljeni vseprek in na črno.

– Med poletjem bo vsak dan (razen sobote in nedelje) organizirano počitniško varstvo za šolarje od 1. do 4. razreda OŠ. Pričelo se bo ob 8. in bo trajalo do 14. ure.

– Vsak ponedeljek med 13. in 15. uro je na KS krajanom na voljo republiški poslanec dr. Lev Kreft, vsak prvi ponedeljek v mesecu med 16. in 18. uro pa poslanka Danica Simšič. Pokličete ju lahko tudi po telefonu 106-349. Poslanca Toneta Anderliča in Andreja Lenarčiča še pričakujemo.

Današnja Zaloška cesta, ki pelje od splošne bolnice do Zaloga in je dolga okoli osem kilometrov, je zelo ravna in da jo prevozimo od enega do drugega konca potrebujemo manj kot drugo minut. Včasih ni bilo tako, čeprav je bila cesta v času, ko je bil Zalog veliko rečno pristanišče s številnimi skladišči in deponijami, med najbolj prometnimi na Kranjskem, tekla pa je iz Zaloga skozi Kašelj, Vevče, Slape, zaobšla Auspergov živalski vrt in ribnike ter mimo fužinskega gradu vodila v Ljubljano. Danes so Slape od cestnega prometa odmaknjene, kar je velika prednost, saj si gostega prometa skozi naselje ne želi nihče. Tako so Slape skoraj pozabljeni vas med Zaloško cesto in Ljubljano.

Po odhodu Francozov in po novi razdelitvi Kranjske ter Ilirskih provinc leta 1817 so Slape postale podobčina, vanjo pa so sodile še Fužine in tudi Studenec s samostojno katastrsko občino. To imajo še danes, čeprav nima nobene pristojnosti več. Drugače pa so sodile Slape pod Okrajno glavarstvo št. 2, ki je združevalo Združeno državno posestvo Turn in Fužine.

Vas tudi danes nima veliko prebivalcev, saj se zaradi kmetijskih površin ni razširila na sever, na jugu pa jo je omejevala Ljubljana, ki se povsem približa vasi in pa sige, ki so še danes ob vsakem večjem deževju poplavljeni in uporabne le za travnike. Leta 1869 so Slape šteje 200, leta 1966 pa le še 141 prebivalcev. Šele pozneje se je njihovo število povečalo, tako zaradi gradnje stanovanjskih blokov za potrebe Psihiatrične bolnice, kakor tudi zaradi individualnih gradenj na zahodnem delu vasi.

Pod vasjo je bila Ljubljana včasih s fašini urejena tako, da je lahko poganjala mline in stope. Tako se mlin omenja že leta 1433, leto pozneje pa tudi stope, ki so mlele za ljubljanske trgovce. Mlini se omenjajo še večkrat, nazadnje le še kot opuščen mlin v Slapah. Speljava Ljubljane na mline, ki so stali ob vasi, pa je pozneje imela velike posledice na južni strani vasi, saj je voda začela vdirati v vas in ponekod celo spodjedati hiše, da so se morali stanovalci preseliti. Zaradi nevarnosti, da bo Ljubljana načela celotno vas, so avstrijske oblasti med prvo svetovno

nična cerkev sv. Petra v Ljubljani in je bila posvečena sv. Jakobu, zaščitniku kmetov, kateremu so se priporočali za dobro letino. V zvezi s sv. Jakobom so na Slovenskem živi številni pregovori in navade, ki spominjajo na kmečko delo, tudi prvimi zreli jabolkom pravimo jakobčki, ker so zreli ravno okoli 25. julija, za god sv. Jakoba. Na Slovenskem je temu svetniku posvečeno 60 župnijskih in podružničnih cerkev. Cerkev v Slapah so leta 1789 podrli, ker je bila dotrajana pa tudi z novo župnijo v Polju (1783) in priljubljenostjo tamkajšnje cerkve ni mogla več tekmovali. Da-

SLAPE ...

vojno začele brežine pod vasjo utrjevati s traverzami in železniškimi tramovi, ki so jih pripeljali iz Zaloga. Utrjevalna dela so opravljali ruski, romunski in srbski vojni ujetniki pod vodstvom madžarskih delovodij.

S tem so Ljubljano v glavnem umirili, ob večjih povodnjah pa se kljub temu vasi zelo približa. Ime je vas gotovo dobila po slapovih, bodisi tistih, ki so bili tu, ali pa po slapovih, ki so bili malo višje, tam, kjer so slapovi današnje hidrocentrale Papirnice Vevče.

Vas je pred dvema stoletjema imela tudi svojo cerkev. To je bila podruž-

nes stoji v vasi lepo urejena kapelica, posvečena Devici Mariji v nebesa vzeti.

Sprva so bili kot deželni glavarji lastniki celotnega vzhodnega dela Ljubljane in s tem tudi Slap Spanheimi (okoli leta 1230), ki pa so posest dajali v upravljanje ministerialom.

S podelitvami in dedovanjem se začele posesti drobiti in tudi tukajšnji podložniki so prišli pod različna nova gospostva, sprva najbrž pod gospostvo Hrušica. Kot lastniki posesti in hub (kmetij) se omenjajo nemški viteški red, mestni kapitelj, samostan Pleterje, leta 1524 pa Jošt Jožef Moscon.

Leta 1530 je kot lastnik treh tukajšnjih ladijskih mlinov omenjen Vid Khisel, ki je tedaj sodil med največje avstrijske podjetnike. Kot lastnik tukajšnih posesti je leta 1572 omenjen tudi ljubljanski škofijski dvorec, leta 1592 pa tudi deželno glavarstvo, ki je imelo tu poleg posesti še opuščen mlin. Po urbarju iz leta 1723 je imel tu svoje posesti tudi meščanski špital, ki pa jih je tega leta prodal lastniku izanskega gospostva Ivanu Erazmu Otthaimbu. Eno hubo pa je tu imela tudi cerkev Device Marije iz Polja. Vse do zemljiške odveze leta 1848 so tukajšnji kmetje pripadali različnim lastnikom z različnimi dajatvami, četudi so imeli enake možnosti za obdelovanje zemlje.

Veliki potres leta 1895 je močno zamajal tudi Slape in očitvidci so znali povedati, da se ni obdržal skoraj noben dimnik in tudi hiše so bile močno poškodovane, tako da sprva v nekaterih sploh ni bilo moč stanovati. Tako so vojaki na vrtovih postavili šotore, v katerih so stanovale družine na veliko veselje otrok. Po potresu pa vse do prve svetovne vojne se je iz Slap v Ameriko izselilo zelo veliko ljudi, od nekaterih hiš tudi do polovica.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja pa vse do prve svetovne vojne je tu obstajala velika mizarska delavnica in pogrebni zavod Janeza Svetka, ki sta bila največja vse od Domžal do Šmarja na Dolenjskem. Lastnik je bil po ustanovitvi vevške godbe velik podpornik le-te in ko ta ni imela prostora za godbene vaje, so te bile kar v njegovi delavnici, saj so tudi trije njegovi sinovi igrali v njej. Eden od njih, Feliks, ima gotovo največje za-

sluge zanj, saj je bil njen kapelnik več kot štirideset let. Njegov brat Jože pa je bil na izbirnem tekmovanju v orodni telovadbi Kranjske leta 1912 v Trbovljah izbran v avstrijsko reprezentanco za olimpiado v Stockholmu, ki pa se je pozneje ni udeležil. Iz tega posestva in delavnice je med obema vojnama nastala gostilna, ki pa je bila po vojni ukinjena in tako so Slapani (zafkrljivo ime za vaščane) ostali brez zabave v svoji vasi. Leta 1948 so zgradili gasilski dom, pred nekaj leti pa je zasebnik postavil tu veliko igrišče za balinanje in tukajšnji igralci so se proslavili že na številnih tekmovanjih v tujini in doma.

V vasi živi 86 letna Francka Maček, ki je pravi živi leksikon tega kraja. Ne samo da veliko ve in da se spominja še grajskih z gradu Fužine, tudi poimensko, temveč se spominja tudi toplih vrelov, ki so bili ob poti ob Ljubljani, ki je peljala v Slape. Spominja se zidanih barak, ki so bile namenjene za preoblačenje in kamnitih miz, pri katerih so posedali in jedli. Ko ni bilo več grajskih, tudi ni bilo več zanimanja za tople vrele in tako je paviljon propadel in toplice so šle v pozabo. Francka Maček zna zanimivo pripovedovati in nihče ji ne bi prisodil 86 let, saj sama živi v veliki hiši in okoli nje vse postori sama. Pravi, da za starost nima časa.

Ljudje tu še kmetujejo, pravih kmetov pa je le še za vzorec. Drugi so zaposleni v Papirnici Vevče in okoliški industriji, največ pa jih hodi na delo v Ljubljano. Največji družabni dogodek v letu je v Slapah gasilska veselica, ki jo redno zalije sv. Florjan. (se nadaljuje)
Edvard Svetek